www.snnovine.com

Број 33. ▪ Будимпешта, 14. август 2014. ▪ VI година

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

Чобанац добио Дом народности

Ловра остаје фестивалско село

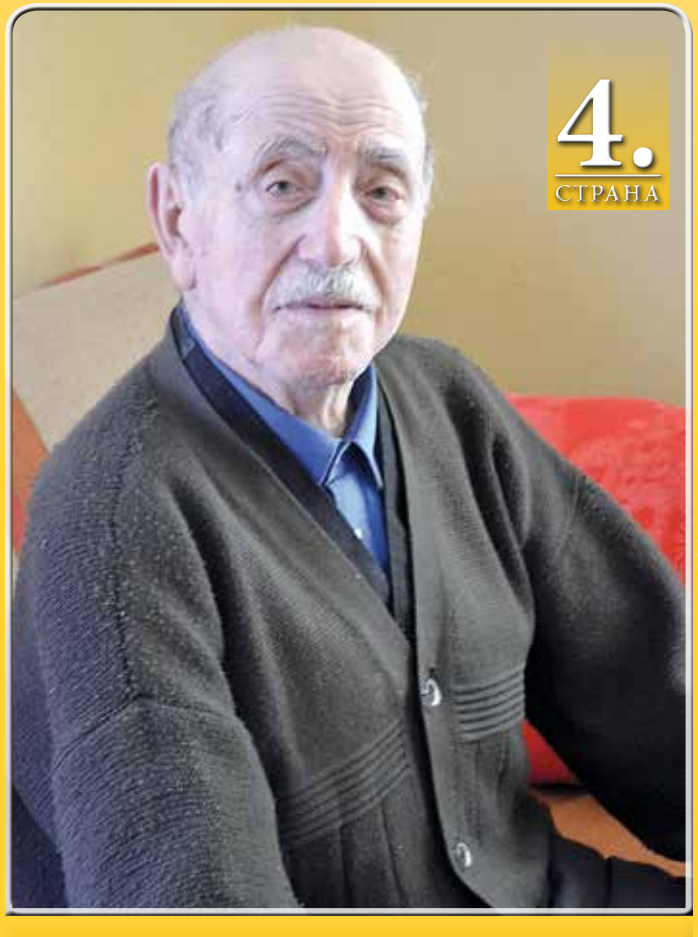

105. рођендан Милана Петкова

Славили Срби у Калазу

ПОЛИТИКА

Иво Висковић:

Србија ће трпети све јаче притиске због Русије

Професор Факултета политичких наука и дипломата Иво Висковић очекује да ће у предстојећем периоду бити разумевања ЕУ за српску дипломатију, али и покушаја да се промени курс Србије, у смислу санкција Русији

Иво Висковић сматра да ће Србија бити изложена све јачем притиску и да ће морати да убеди Запад да то што радимо није у корист Русије, већ искључиво у корист Србије.

„Бићемо изложени притисцима, биће очекивано да радимо за једну страну, али за Србију је то немогуће. Енергетски смо зависни од Русије и угрозити тако нешто је самоубилачки за неку земљу. Западне државе су тога свесне и знају да би Србија без тога била на коленима", рекао је Висковић.

Он сматра да је као вид ултиматума, немогуће да Србија не добије помоћ од ЕУ за санацију од поплава, оценивши да је таква врста санкција сувише груба и да се „такве драстичне мере примењују само у тренуцима покварених односа две стране".

„То се ради на много суптилније начине, изношењем аргументације, а

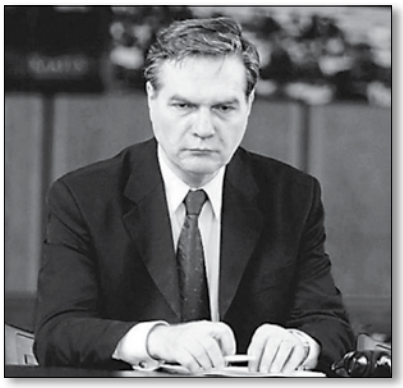

не постављањем ултиматума и лупањем шаком о сто", рекао је он.

Висковић очекује да ће у предстојећем периоду бити разумевања ЕУ за српску дипломатију, али и покушаја да се промени курс Србији, да се иде ка усклађивању ставова с Унијом, у смислу санкција Русији.

„Ако је немачка привреда, која има изузетну размену с Русијом, прихватила те санкције, то значи да је било политичких консултација, да су имали озбиљне разговоре, то значи да онда то очекују и од нас", рекао је Висковић.

„Овде нису само трговина и размена у питању већ и енергија и да ли ћемо се грејати, хоће ли радити индустрија", казао је професор ФПН.

Он је истакао да су добри односи с Немачком, Италијом и Француском, као најутицајнијим земљама Уније, итекако битни за наше свеукупне односе са ЕУ јер „имати добре односе са њима, нама олакшава достизање главног циља – интеграције у ЕУ".

„Помаци који су направљени на том плану су изузетно значајни. Обезбеђују нам да без великих скокова или падова водимо политику која је за Србију најважнија, а то је што брже укључивање у Унију", наводи Висковић.

Он сматра да се у спољној политици може тражити став „конструктивног уздржавања" – не бити против, али задржати одређене резерве. ■

Истраживање јавног мњења у нашој матици

Мање од половине грађана за прикључење ЕУ

Учлањење Србије у ЕУ сада подржава 46 одсто грађана, што је за пет процената мање него у децембру 2013. године. Да ли је и колико таквом тренду допринела украјинска криза?

Уколико би ових дана био одржан референдум са питањем „Да ли подржавате учлањење Србије у ЕУ?", 46 одсто грађана наше матице гласало би за, што је пет одсто мање у односу на подршку у истраживању из децембра 2013. године. На питање новинара због чега је опала подршка чланству Србије у ЕУ, Јадранка Јоксимовић, министар без портфеља задужена за европске интеграције, одговара да је уобичајено да проценат подршке грађана осцилира током процеса придруживања и да пад од пет одсто спада у уобичајену осцилацију откако се раде ова истраживања, од 2002. године.

– Наравно да увек анализирамо резултате и са сигурношћу може да се каже да су сваки пут узроци раста или пада подршке били у значајним процесима који су се одвијали у унутрашњем или међународном окружењу. Није другачије ни овај пут – истиче она и додаје да на путу у ЕУ, „уз бројне добити које ће грађани свакако осетити, постоје и бројни изазови, јер је и сам процес осетљив на дешавања у ширем међународном окружењу".

Борислав Стефановић, потпредседник Демократске странке, каже да грађанин најчешће види захтеве за испуњење непопуларних услова од стране ЕУ држави Србији, а много мање користи за себе, своју породицу и перспективу.

– Није крива само ЕУ него и ми, који увек каскамо за оним за шта знамо да се мора урадити – наглашава Стефановић. Он, наиме, сматра да је резултат истраживања врло забрињавајући.

– Тај резултат је последица чињенице да грађани виде ЕУ као једну магловиту ствар у даљини, да се

Погледајте своје поштанске сандучиће

Мађарска изборна канцеларија шаље обавештења

На адресе више од осам милиона бирача у Мађарској, ових дана стићи ће обавештење о локалним изборима који ће бити одржани 12. октобра ове године

Мађарска национална изборна канцеларија писменим путем обавестиће све пунолетне грађане о расписивању локалних избора, са којима ће се заједно одржати и мањински. Писмо садржи и информацију о упису грађана у бирачки списак.

Обавештења ће гласачима бити достављена најкасније до 25. августа, на пријављене адресе боравка. Грађани којима писмо не стигне на кућну адресу, треба да се обрате локалној изборној канцеларији где ће им на њихов захтев, службеници уручити обавештење и проверити упис у бирачки списак.

Обавештење садржи следеће личне податке: име бирача, датум рођења и место боравка, тј. адресу. Поред овог, посебним обавештењем ће бити информисани грађани који су уписани у један од мањинских бирачких спискова.

Бирачи на овај начин могу подржати своје кандидате, који се кандидују за градоначелнике места или посланике у самоуправама.

Обавештења о јесењим изборима добиће и малолетни грађани који до 12. октобра навршe 18. годину живота, односно постану пунолетни.

П. А.

ствари које се тичу животног стандарда и перспективе све мање везују за ЕУ, што је јако лоше и људи не разумеју да реформе које треба да се спроведу нису везане за ЕУ, већ, нажалост, за вољу једног човека који води владу – каже Стефановић.

Поводом чињенице, коју је такође показало истраживање владине канцеларије спроведено у јуну на 1015 испитаника, када се показало да је мање противника учлањењу у ЕУ (у децембру, 22, а сада, 19 одсто), Јоксимовићева каже:

– Ми смо данас еврореалисти, убеђени да оно што као влада радимо јесте трасирање пута за уређенију и ефикаснију државу, а чланство у ЕУ ће доћи као резултат тако упорног и вишегодишњег рада целог друштва. Управо због тог разумевања које постоји код грађана, а које се огледа и у снажној подршци влади на путу реформи, мање је оних који се противе чланству у ЕУ. ■

ПРЕДНОСТИ И МАНЕ ИНТЕРНЕТ КОМЕНТАРА

Једна од најзанимљивијих ствари које је интернет донео јесу коментари читалаца испод текстова. Неретко, они су интересантнији од самог текста, и у њима се јављају неке генијалне кратке мисли које могу бити у рангу са чувеним цитатима познатих историјских личности. С те стране, коментари су донели не само демократију и отворену дискусију, већ и огромну додатну вредност која је пре дигиталних медија остајала тек у уском кругу пријатеља ових духовитих људи.

На неки начин, то је савремена верзија Вука Караџића и прикупљања народних умотворина. Као што је он пажљиво записивао ствари које су му се учиниле занимљивим, сада то ради машина, на много већем узорку, огромном брзином.

Но, духовити људи су ретки. Нажалост, реалност је таква да просечни интернет коментар одише депресивним цинизмом, пасивном агресијом и одсуством вере у основне цивилизацијске вредности. Да би се налетело на занимљив коментар који заиста додаје вредност оригиналном чланку, потребно је пролазити кроз огроман коров састављен од безличних стабљика без икакве хранљиве вредности.

Један од најпознатијих научних магазина, „Popular Science", објавио је пре неколико месеци одлуку о укидању коментара на свом сајту. Разлог је – банализација сваке теме и свођење научних чињеница на шпекулације и полуистине. Неке од основних научних премиса, попут еволуције, генетике, или климатских појава, почеле су да се доводе у питање као у средњем веку, јер се у коментарима потежу аргументи попут Библије, тајних списа и завера.

Ово су људи који су до појаве интернета могли да „држе слово" само на кућним славама. Евентуално су могли ту и тамо да се укључе у неку ТВ емисију на неколико секунди, јер би их режија одмах сасекла.

На интернету, међутим, влада једно дубоко погрешно правило уређивања коментара. Бришу се једино коментари које садрже увреде, псовке и нападе по верској и националној основи. Ни на једном порталу нећете прочитати да „коментари који садрже депресивни цинизам, баналне предрасуде и насилне покушаје духовитости неће бити објављени". А, нажалост, такви су једнако штетни као и псовке, и таквих је највише.

Коментари ће често неку лепу вест врло брзо префарбати у нијансе сивила и утопити је у океан безнађа и опште неверe у било какве вредности. Да ли је решење укидање коментара? Мислим да коментаре треба оставити само на текстовима из дневнополитичких дешавања, као што се фабрике опремају технологијом која загађење своди на узан, строго дефинисан простор. Алтернативно, коментари могу остати, али се пооштрити критеријуми за пуштање – без депресије и негативне енергије тамо где јој није место. И, наравно, за овакве ствари као што су колумне и лична мишљења – коментари увек имају смисла.

Исток Павловић
Факултет за медије и комуникације

ДРУШТВО

Свечаност у Чобанцу

Дом народности „Евген Думча" оспособљен за коришћење

Начелница Чобанца Јожефне Шандор Винклер, уручила је кључеве обновљене зграде некадашње вероисповедне школе представницима четири месне националне заједнице: српске, немачке, словачке и ромске

Дом је освештао помашки парох Љубисав Милисавић

Реновирање заједничких простора за народности у Чобанцу, завршено је после више година рада, а објекат је предат на употребу на овогодишњој Илинданској прослави, 3. августа. По старом обичају, српски мештани су тога дана рано ујутру отишли на Илијин бунар, где је одржано јутрење. У два поподне почео је пригодан програм поводом свечаног отварања дома, које су становници Чобанца с нестрпљењем очекивали већ дуже време.

Јереј Љубисав Милисавић освештао је дом, а обреду су присуствовали и свештеници римокатоличке и гркокатоличке цркве, па је литургија служена на више језика за припаднике различитих вероисповести. Начелница Чобанца Јожефне Шандор Винклер отворила је манифестацију следећим речима:

– Овај дан је веома значајан у животу мањинских заједница у Чобанцу. Предиван је осећај живети у земљи у којој можемо да чувамо наш национални идентитет, обичаје и традицију свога народа. Прикључење Европској унији само по себи не доводи до јединствене Европе. Поштовање правила заједничког живота пут је ка светлој будућности – рекла је госпођа Јожефне и додала:

– Када би Евген Думча данас био међу нама, мислим да би био поносан и сигурна сам да би одобрио оно за шта се школа коју је он саградио данас користи. Надам се да ће ове заједнице овде наћи свој дом и ревносно и одговорно организовати културни и друштвени живот својих етничких група.

У име Културног и документационог центра Срба у Мађарској и српске земаљске самоуправе, присутнима се обратио Милан Ђурић, директор КДЦСМ-а. Културни центар је за ову прилику припремио изложбу о животу и раду Евгена Думче, а експонати су били изложени у старој вероисповедној школи.

Након свечаног отварања и предаје кључева, представници националних мањина припремили су културни програм и пријем за присутне. Српска заједница је за ову прилику ангажовала КУД „Рузмарин" и Оркестар „Мешелија", који су наступали и после вечерњег служења. Мештани и гости су тако имали прилику не само да се друже, већ и да се провеселе уз музику, у порти цркве.

Када је реч о црквеној слави, она подразумева и кумовање. Те обавезе се ове године прихватио Ђурица Липтак са породицом, а кумство за следећу годину предао је Светозару Башићу. Овај обичај је уведен, односно обновљен на иницијативу јереја Љубисава Милисавића и представља новост у црквеном животу православних мештана у чобаначком крају. Раније је, како су нам рекли, био обичај да се неколико мештана окупи и припреми кољиво и славски колач.

Према речима председника Српске самоуправе у Чобанцу, др Војислава Ластића, од великог је значаја за српску заједницу то што је после толико година грађанима предата зграда некадашње вероисповедне школе.

– Мислим да ће овај догађај допринети нашем успешнијем раду. И убудуће ћемо настојати да одржавамо добре везе и сарадњу са осталим мањинама. Мислим да стрпљењем и разумевањем можемо да превродимо могуће несугласице и да заједничким снагама радимо на чувању ових обновљених просторија – рекао је господин Ластић.

Ј. В.

Др Војислав Ластић и учесници програма – КУД „Рузмарин"

Именован нови амбасадор Мађарске у Србији

Атила Пинтер службоваће у Београду

Новоименовани амбасадор Мађарске у Београду, Атила Пинтер, до сада је обављао дужност начелника Министарства спољних послова за Западни Балкан, а раније је радио као први секретар Амбасаде Мађарске у Србији. Поред матерњег мађарског, говори енглески, српски, турски и македонски језик.

Сходно ранијим најавама, Мађарска ће у 24 своја дипломатска представништва заменити досадашње амбасадоре. Међу кандидатима за нове амбасадоре има каријерних дипломата и политичких представника. Тако ће досадашња главна саветница за безбедносну политику премијера Мађарске, Река Семеркењи, представљати земљу у Вашингтону, а ранији амбасадор у Риму Јанош Бала биће именован за амбасадора у Москви.

Д. Ј.

МОЗАИК

Дешчанско креативно лето

Дан „Баната” – по други пут

Након прошлогодишњег, први пут приређеног Дана КУД-а „Банат, млади и активни чланови овог друштва, предвођени Перицом Дунаијем, и ове године су организовали дружење и забаву за садашње и бивше чланове ансамбла

Друга по реду манифестација овог типа одржана је недавно у Културном, образовном и верском центру „Свети Сава”. Окупила је младе, али и оне нешто старије, некадашње чланове друштва. Приредба је била право место за евоцирање успомена, весеље и песму. Музичарима „Баната” придружили су се чланови Певачког друштва „Дукати” и Оркестар „Лале из Баната”.

Добром расположењу допринео је и укусни гулаш, који су скували Милош Брцан и Тамаш Вари. Забава и дружење потрајали су до дубоко у ноћ.

У међувремену, руководство „Баната”, на челу са председником Кристифором Брцаном, припрема пријаве за нове конкурсе. Почетком 2015. године очекује се расписивање новог ИПА конкурса и Дешчани желе да са партнерима из Врбаса наставе са успешним пројектима. Такође, прижељкују и прекогранични пројекат са Србима из Румуније.

Лето у Десци протиче радно и чланови „Баната” су имали само недељу дана паузе. Укоро ће бити одржан Тамбурашки камп, а затим следи прослава храмовне славе – Преображење Господње. Половином септембра биће одржана традиционална гастрономско-забавна манифестација „Ајваријада”.

Предраг Мандић

УСПЕСИ ТКАЉА

Чланови КУД-а „Банат” не одмарају се ни током лета. Ређају бројне наступе и гостовања, а забележен је и њихов успех на 20. по реду изложби тканина у градићу Хевеш. За овогодишњу поставку од 170 експоната, стручни жири је изабрао свих пет српских предмета које су ткаље „Баната” пријавиле на конкурс. Радови представљају реконструкцију предмета из Јужне Србије и одушевили су и публику и стручну јавност. Посебну похвалу добила је кецеља, израђена ћилим техником.

Бајска „Фишијада”

Кулинари опробали умеће у три хиљаде котлића

Традиционални „Фестивал рибље чорбе” увек је привлачио велики број посетилаца из тог града и околине, а тако је било и овога лета

„Фишијада” у Баји је и даље једна од најпопуларнијих и најпосећенијих гастрономских и културно-забавних манифестација не само у Мађарској, већ и у региону. Фестивалска приредба је и ове године трајала четири дана. Иако временске прилике нису биле у сваком тренутку наклоњене организаторима, љубитељи рибље чорбе су друге суботе у јулу имали срећу. На Тргу Светог Тројства и у оближњим улицама, у бројним котлићима се кувала рибља чорба. На главном тргу тачно у 18 сати запаљене су ватре испод унапред постављених котлића. Љубитељи рибље чорбе нестрпљиво су чекали сигнал за почетак, а затим својски прионули на посао.

Према незваничним подацима, организатори из локалне самоуправе Баје поделили су преко 2000 дозвола за места за котлиће где се кувала рибља чорба, али пошто су се укључила и домаћинства, овај специјалитет се крчкао у преко 3000 котлића.

Ужурбано је било и у Регионалном центру бачванских Срба, седишту Самоуправе Срба у Баји и Српске православне црквене општине, где је весело друштво предвођено Милошем Апићем уживало у бајској рибљој чорби. За то се у својству главног кувара побринуо господин Апић, који је иначе председник бајске Српске самоуправе, а такође и Марко Чилић, члан представничког тела Срба. На столовима бројних званица и гостију бајских Срба, нашла су се и добра вина.

Културно-забавни програм био је богат, а био је заступљен и јужнословенски народни мелос. На Острву Петефи, у „Двориште народа”, многобројну публику забављао је Оркестар „Забавна индустрија” из Душнока. Весело је било и у тзв. „Буњевачкој улици”, где су суботички тамбураши увеселавали многобројне љубитеље српских, хрватских, буњевачких и македонских народних игара и песама. Тачно у поноћ, фешта је накратко прекинута раскошним ватрометом, а потом је забава настављена до зоре.

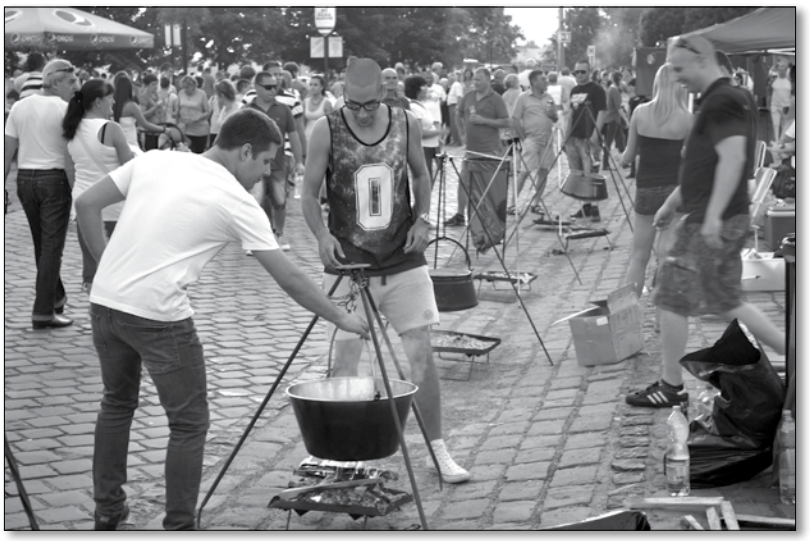

П. М.

Славље у дому најстаријег Србина у Мађарској

Милан Петков прославио 105. рођендан!

Поводом рођендана, слављенику су стигле честитке са свих страна, а међу њима је и она коју му је упутио премијер Мађарске Виктор Орбан

Најстарији Србин у Мађарској, Милан Петков, прославио је 3. августа у Десци свој 105. рођендан. Трагови толиког броја година, међутим, на њему нису уочљиви. Деда Милан се сваког јутра рано буди, прошета по дворишту, затим седне, одмори се у хладовини дрвета, а потом настави шетњу, уз разговор са ћерком Ирином и унуком Боривојем.

Пободне, како каже, мало прилегне, а потом чита, гледа телевизију или слуша радио. Увече раније легне, а сутрадан све креће изнова. Сви који пролазе или сврате у његов дом у Улици Алкотмањ број 90, изненађени су ведрином и виталношћу деда Милана. Све га занима и сваког тренутка жели да зна шта се збива у Батањи, Десци и другде у Мађарској.

Рођен је у Батањи, где је завршио основну и занатску школу. Изучио је за месара и радио у својој струци. Оженио се Даницом Тимотић и из тог брака им се родила ћерка Ирина, која се касније удала у Десци. Деда Милан је до 1997. године живео у родној Батањи, а од тада са ћерком и унуком борави у Десци.

Поводом 105. рођендана, стигле су му многе честитке. У име Самоуправе Срба у Батањи слављеника је посетила и пригодан поклон Батањаца уручила председница представничког тела Срба, Вера Пејић-Сутор.

Деда Милану су рођендан честитали и руководиоци локалне самоуправе, предвођени начелником села Деске Ласлом Кираљом. Том приликом први човек насеља слављенику је уручио и „диплому” са честитком и најлепшим жељама коју му је упутио премијер Мађарске Виктор Орбан.

Наша редакција се придружује овим честиткама, уз жеље за добро здравље и дуг живот деда Милана Петкова.

П. М.

ДУХОВНОСТ

Празновање Светог Арханђела Гаврила

Духовне свечаности и музички програм у Калазу

Поводом обележавања славе месне српске цркве, у Калазу је организован целодневни програм за мештане и вернике из околних насеља. Свети Арханђел Гаврило, заштитник је ове богомоље још од 1752. године, када и саграђена

Свету архијерејску литургију у Калазу је, на дан цркве славе, служио епископ будимски Лукијан, а саслуживали су архијерејски намесник Лазар Пајтић, протонамесник Далибор Миленковић, парох батски, јерej Љубисав Милисавић, парох помашки и јерej Никола Почуча, парох калашки, који је одржао и свечану славску беседу. На вечерњем богослужењу пререзан је славски колач и благосиљано кољиво, а том приликом кумовала је Добрила Скорић са породицом.

У вечерњим сатима одржан је традиционални бал у калашком Дому културе. Ове године присутне је забављао оркестар „Коло" из Тукуље, под вођством Ладислава Халаса. Ови музичари већ годинама свирају на српским манифестацијама у Мађарској и радо су виђени међу припадницима српске заједнице.

– Долазимо често у Калаз и та сарадња траје већ годинама. Када немамо наступе у иностранству, увек прихватимо позиве. Долазимо из Тукуље, насеља у којем живе и Срби. Оркестар је основан 1975. године и још од самих почетака има за циљ очување и оживљавање изворне народне музике. На репертоару имамо старе српске и мађарске песме, али свирамо и оне модерније, јер смо ту да забављамо госте свих музичких укуса – рекао је господин Халас и додао:

– Иако је оркестар мешовитог националног састава, за нас је веома важна српска музика, коју волимо, свирамо и негујемо. Драго нам је што смо позвани да свирамо на оваквом догађају и веома смо поносни на Светосавску награду, коју смо примили пре неколико година. Надамо се и даље овако доброј сарадњи и пријатељству.

Када је реч о празнику Светог Арханђела Гаврила, сматра се да је његово прослављање установљено на Светој Гори, у деветом веку, када се, према веровању, Арханђел јавио у једној ћелији и прстом у камену написао песму Богородици. Песма се звала „Достојно јест", па се ова ћелија и данас тако зове. Он се, према предању, јавио Светој Деви у Назарету и саопштио јој благовести о зачећу и рођењу Господа Исуса Христа. Јавио се и праведном Јосифу, пастирима код Витлејема, женама мироносицама и, најзад, самом Господу у врту Гетсиманском када га је, као човека, крепио пред његово страдање.

Иначе, наши домаћини у Калазу овога пута нису имали времена за разговор са новинарима о активностима на црквеном, односно духовном плану у Калазу, с обзиром да су били заузети обавезама око организовања прославе. Тако нам остаје да о овој теми читаоце информишемо неком следећом приликом.

Ј. В.

Обележавање Илиндана у Будимпешти

Српска реч, молитва и музика на Илијином бунару

Срби у Будимпешти су и ове године традиционално прославили великог свеца на свом ходочасном месту званом Илијин бунар. Српска самоуправа у Јожефварошу организовала је и кумовала прослави

Бунар Светог Илије у Будимпешти је и пре велике сеобе служио као ходочасно место српске заједнице, која је живела у околини Будима и Пеште. Предање каже да је вода из бунара лековита. Бунар на Тргу Лудовика још увек је почетком сваког августа састајалиште српског живља, иако је, нажалост, све мањи број оних који се овде окупљају.

Неколицина Срба из Будимпеште дошла је овог 2. августа, на сам дан празника пророка Илије, да у дворишту Природњачког музеја чује српску реч, молитву и музику. Припреме за прославу на бунарчићу обавили су и ове године чланови Српске самоуправе осмог кварта у Будимпешти, који су за ову прилику припремили колач, кољиво и пригодно послужење.

Празнично вечерње служили су јерej Љубисав Милисавић, парох помашки и ђакон Зоран Живић, а богослужење су својим појањем улепшали Дејан и Милан Дујмов и Стефан Милисавић. Пред завршетак вечерње молитве освештан је славски колач и благосиљано кољиво, а након тога освећена је и вода. Јерej Милисавић је у својој проповеди говорио о Светом Илији и о народним предањима која су везана за овог светитеља и овај дан.

На позив чланова Српске самоуправе осмог кварта, присутни верници су се крај Илијиног бунара задржали још неко време уз послужење и музику са хармонике, за коју је био задужен Предраг Алексов. Организацију прославе на Илијином бунару финансијски је помогао Културни и документациони центар Срба у Мађарској.

П. А.

Илијин бунар у Јожефварошу

У сусрет Великој Госпојини

Припреме за прославу у Новом Сентивану

Пошто се приближава дан прослављања Успенија Пресвете Богородице, Самоуправа Срба у Новом Сентивану почела је припреме за достојну прославу храмовне славе, која ће се и ове године одржати на сам дан великог црквеног празника, 28. августа.

Седници месне Српске самоуправе председавала је Јелена Марковљев-Веселинов, а чланови бираног тела договарали су се како да распореде снаге током припрема за прославу. Домаћини очекују велики број гостију из околних места и суседне Србије, а првенствено из Ђале и Крстура.

Прослави ће наравно, претходити спремање светог храма и улепшавање порте цркве. На дан Велике Госпојине света литургија почиње у 10 сати, а вечерње са резањем славског колача и благосиљањем кољива заказано је за 16 часова. Потом ће бити организовано народно весеље уз музику и песму, а за добро расположење гостију побринуће се оркестар из Темишвара.

П. М.

КУЛТУРА

Ловрани прославили Дан села

Програми за све генерације и укусе

Посетиоце је 2. августа на ловранској обали Дунава чекао богат програм, који је укључивао занимљива такмичења, припремање гурманских специјалитета, фудбалски турнир и, наравно, ватромет

За непуних недељу дана, у Ловри су приређене две значајне манифестације: најпре су организовани *Дани позоришта и културе*, а након њих и *Дан села*, који је ове године био одржан нешто касније него што је то до сада било уобичајено. Посетиоце је 2. августа на обали Дунава чекао богат програм, који је укључивао занимљива такмичења, припремање гурманских специјалитета, фудбалски турнир и, наравно, ватромет.

Након кишовитих и хладних дана, лепо време и ведро небо обрадовали су и организаторе и све присутне, на дан манифестације. Први гости пристигли су у преподневним часовима и одмах кренули да постављају котliће за кување. Крчкали су се говеђи гулаш, паприкаши, рибља чорба, пекло се прасе…

Али, није се кувало само на обали Дунава, већ су то чиниле и домаћице, које су тога дана код својих кућа спремале нешто свечанији ручак. У Ловри постоји обичај да се на Светог Илију припремају јела од живинског, тачније петловог меса. У многим српским кућама припремљена је супа од петла, затим гулаш и други специјалитети. Локално предање каже да се петао кува за дуг живот домаћина.

Програм за децу и одрасле почео је у 14 часова и трајао је све до вечери. За малишане су била осмишљена различита такмичења и маске. Културни део програма чинио је наступ грчке групе *Илиос* и младих мажореткиња из суседног места Макада. Праву атракцију представљао је наступ КУД-а *Рузмарин* из Чобанца, који је својим умећем очарао публику.

Одржан је турнир у малом фудбалу, а титулу шампиона освојили су домаћини – аматерска екипа коју су чинили Ловрани. На такмичењу у кувању, титулу првака освојили су гости из Чипа, који годинама долазе и учествују на овој приредби.

По обичају, на Дану села увек има песме и игре, па су тако и ове године након доделе награда и вечере, одржани бал и концерт, када је госте забављао оркестар *Голд* из Сомбора. Посетиоци су имали прилику да погледају *ватрени шоу*, односно игре с ватром, након чега је уследио ватромет. У ведром расположењу и уз завидан број посетилаца, *Дан села* је окончан у раним јутарњим сатима.

П. А.

Уметници из Будимпеште на колонији у Крчедину

Атмосфера нових креација и позитивне енергије

Седма међународна уметничка колонија *Крчедин 2014.* одржана је уз учешће више од 120 уметника – сликара, песника, музичара и глумаца из Србије и десетак других земаља

Колонија у Крчедину је током четири дана трајања окупила више од хиљаду посетилаца, а свакако најпосећеније било је завршно вече, када су се представили песници из Србије и земаља окружења, као и сликари који су стварали у Крчедину. На овој манифестацији било је заступљено и Удружење уметника „Круг" из Будимпеште. У сликарском делу учествовли су Милан Ђурић и Диана Веребењи, док су своја новија песничка остварења представили Драган Јаковљевић и Радивој Галић. Ђурићу је ове године припала награда „Ја Крчединац" коју традиционално додељују домаћини – породица Јакшић из овог места, док је признање „Крчединска њака" добила Мирјана Ђапо.

„Посебно је важно напоменути да је међу учесницима програма било много и наших сународника Срба из дијаспоре и региона, припадника различитих области културног стваралаштва", каже носилац овог пројекта, књижевник Миодраг Јакшић и додаје:

„Сваке године је ова међународна уметничка колонија нешто богатија. Подсетимо да је почела сусретима сликара и писаца, али су јој се временом прикључивали и други уметнички ствараоци, музичари, глумци…".

Д. Б.

Балкански фолклорни табор одржан је средином јула у Жомбоу, надомак Сегедина, а подржале су га бројне народносне самоуправе, мањинске цивилне организације и установе

Фолклорни камп у Жомбоу

Чланови КУД-а „Банат" подучавали кампере

Уз рад кампа у Жомбоу укључили су се и чланови КУД-а „Банат" из Деске, који су камперима представили лепоте српских народних игара. Кристифор Брцан, уметнички руководилац „Баната", уз помоћ два играча и једног хармоникаша, увежбавао је српске игре.

Полазници табора су веома активно учествовали у учењу наших игара, па су тако успели да науче кораке „Моравца", „Ужичког кола", „Банатских игара" и сл. Увежбаване су и македонске, грчке и бугарске игре, а било је и радионица ручних радиности. Организована је и игранка, дружење и журка.

На крају табора, на летњој позорници сеоског Дома културе, одржано је гала вече. Представиле су се све народносне групе које су учествовале у раду кампа. Културно-уметничко друштво „Банат" из Деске наступило је са кореографијом „Студеница" и „Играма из околине Крајишта".

Балкански фолклорни табор реализован је захваљујући успешном конкурсу Дома народности у Сегедину. Народним играма, песмом и музиком промовисано је богато културно наслеђе бугарског, грчког и српског народа.

С обзиром да је камп за кратко време постао популаран и привукао бројне поштоваоце македонског, грчког, бугарског и српског фолклора, готово је извесно да ће бити уприличен и наредне године.

П. М.

БРЗИ АВГУСТ НА SLOW MOTION

Спарни је августовски дан са неизбежним асортиманом градских и мање градских путника у трамвају. Електронски сат са супротне стране показује 36 степени Целзијусових. На овој другој је 33. Ту смо негде, као и увек, на средини. Никад код нас ништа није прецизно, него онако, отприлике. Несносна врућина и гужва су већ припитомили осећај хаотичног и дају му благе, домаће тонове неудобног.

Једна страна улице је раскопана и напуштена. На другој аутомобили разних димензија и боја, разних брзина, са нервозним људима у њима. Не чујем их, али им замишљам реплике. Млатарање руку наговештава артиљерију псовки која таман паше уз августовско усијање. Сви су некако накострешени и неуједначени, као покварене лутке које никако да усагласе рамена и руке, ноге, главе и покрете.

Преко моје акутне потребе за оним Балашевићевим „slow motion" лепи се као умацкана, истопљена налепница, нека супротна градска брзина. Ритам госпођа са белим сламнатим шеширима и туфнастим свиленим тракама, контрира ритму пензионера са цегерима, док се ритам младих хипика са раста уплетеним фризурама споро ал` сигурно сукобљава са ритмом дизелаша и пијачних дилера.

Шљаштећа реклама у центру града има једно прегорело светло. Сиви мачак се лењо облизује и лежи у хладовини коју бенери остављају на бетону. Клошар, некадашњи универзитетски професор, у парку код катедрале спава на клупи подвијених колена. Предалеко ми је и не успевам да прочитам наслов књиге која му преклапа лице, а баш бих волела да знам који га је филозоф успавао.

Код Пијаце „700" у трамвај улази млада жена са дететом у наручју и великом црном ташном на леђима. У стопу је прати риђи човек пегавог, добро познатог лица. Било је довољно да нам се погледи укрсте, па да се истог трена одвоји од жене и нестане у гужви…

Мени је било шеснаест, а ни њему није било више када ми је из јакне извукао новчаник. Срели смо се од тада неколико пута. Увек је поглед склањао и брзо налазио начина да се од мене удаљи.

Темишвар је град контраста, и бар за мене снажног осећаја припадности нечему страшно твом. Па како у овом граду да се и осећаш другачије? Ту су ти и цепароши позната лица… А и шта ћеш? И њих знаш из детињства.

Љубинка Перинац Станков
Главна уредница „Наше речи" из Темишвара

СВЕТИОНИК

Државници су као и хирурзи – грешке које они праве смртоносне су.

Франсоа Моријак

✧

Ко се определи за лаж, мора имати добро памћење.

Џорџ Гордон Бајрон

✧

Истине које најмање желимо чути јесу оне које би нам највише користиле, да их знамо.

Жан де ла Бријер

✧

Искористи данашњи дан, не веруј следећем.

Хорације

Ускоро нова Радионица креативног писања СНН-а

Преносимо чаролију стварања

Српске недељне новине и овог септембра настављају да за своје сараднике и читаоце организују традиционалну „Радионицу креативног писања". Уз позив да нам се придружите и ове године, преносимо вам интервју са предавачем овог курса, познатим писцем Миомиром Петровићем

Аобитник Октобарске награде Града Београда за књигу драма „Аргивски инцидент" Миомир Петровић, у интервјуу листу „Курир", износи пажње вредан податак да је његов дванаести роман „Мирис мрака" недавно доживео своје треће издање. Књига је представљена као историјско дело, породична прича или чак психолошка драма са елементима фантастике.

Део полазника прошлогодишње „Радионице креативног писања" Српских недељних новина

Шта вас је инспирисало да пишете о богатој прошлости једног дела Београда, Дорћола?

– Вероватно спадам у ред оних који сматрају да писац читав свој живот пише један исти роман, да, заправо, приповеда једну исту причу. Самим тим, могао бих да кажем и за себе као писца да је реч о сличној матрици. Писац се, попут алхемичара, увек враћа старим елементима али новим јединењима и непрестано експериментише у одређеном поетском пољу. Отуда у „Мирису мрака" Дорћол није нека посебна, интимна и лична фасцинација из које је произашла потреба за стварањем романа. Осим чињенице да живим на Дорћолу, та падина у центру једног историјски турбулентног града за мене је метафора сусрета и сукоба цивилизација.

Ви сте драматург, писац, професор. Која улога вам највише прија?

– Свакако улога писца. У позоришту сам испекао занат приповедања које треба да буде динамично, узбудљиво, да држи пажњу, али театар није моја изражајна крвна група као писца. Прија ми, наравно, и улога педагога у оном смислу у коме је могуће страствено и надахнуто преносити студентима сопствену фасцинацију уметношћу, чаролијом стварања.

Може ли у Србији да се живи од писања?

– Наравно да не може. Због тога свако од нас има и неку резервну професију. Држава заиста ништа не мора да учини да би поправила ужасан, понижавајући статус уметника. Она то пак мора учинити због својих грађана, да би они живели мање понижавајуће, као грађани. Атак на уметнике је атак на становнике ове државе. А уметници ће се већ и сами снаћи.

Колико су млади заинтересовани за писање?

– Има заинтересованих. Нису, знате, у доба ренесансе сви ходали омађијани улицама и састављали сонете. Само ретки. Тако је и данас – довољан је само један пар заинтересованих очију да вас охрабри у идеји да након овог вулгарног, егоистичног времена, времена подсмеха, интриге, непрекидног лагања, естрадизованог времена постоји нешто часније и боље.

Р. П.

Одржана манифестација Дани Милована Видаковића

Незаборављен у Пешти, а ни на Космају

У част родоначелника српског романа, који је већи део свога живота провео у Пешти и по коме носи име књижевна награда Српских недељних новина, у његовом родном селу Неменикуће подно Космаја, одржана је традиционална културна манифестација са низом занимљивих програма

Ове године, по деветнаести пут је одржана културно-уметничка манифестација *Дани Милована Видаковића*, посвећена првом српском романописцу, рођеном у месту Неменикуће. Организатори су били Библиотека града Београда, библиотека „Милован Видаковић" Сопот, ГО Сопот и Црквена општина Неменикуће. У оквиру манифестације одржана су два програма.

Под липама манастира Тресије, програм одржан на Ивањдан, почео је у 11 часова у порти споменутог манастира у подножју Космаја, представљањем издавачке делатности Библиотеке града Београда и издања са подручја општина Младеновац и Сопот. После разговора о издаваштву, изведен је поетско-музички рецитал *Беше наишао мутан облак*, у организацији наставника Милета Јовановића и локалних уметника, а посвећен обележавању стогодишњице почетка Великог рата. Истога дана започела је рад Ликовна колонија „Неменикуће 2014" у организацији Центра за културу Сопот.

На Петровдан, у порти цркве у месту Неменикуће, након помена Милованy Видаковићу који је служио владика шумадијски Јован, почео је централни програм манифестације уз учешће глумца Дејана Луткића, који је казивао Дисову поезију, одломке из Нушићеве „1915." и књиге „Чујте Срби" Арчибалда Рајса. У музичком делу програма наступали су Бојана и Никола Пековић, брат и сестра из Краљева који свирају гусле и хармонику и који су били победници серијала „Ја имам таленат 2012". Били су ту и Српски КУД „Јелек" из Попова (Бијељина), КУД „Весели Космајци" из Сопота и певачица Мерима Његомир.

О овогодишњем добитнику књижевне награде „Мома Димић", (додељује се за прозно дело које на уметничко релевантан начин остварује везе са другим културама) говорио је Петар Пијановић, књижевни критичар, а председник ГО Сопот Живорад Милосављевић, у име Библиотеке града Београда и сопотске Општине, уручио је награду књижевнику Мирку Магарашевићу за роман „Турска писма". Затим је отворена изложба Ликовне колоније „Неменикуће 2014".

Специјално за СНН:

Весна Сарић,
Библиотека „Милован Видаковић", Сопот

ФЕСТИВАЛ *XIII Дани позоришта и културе*

Тешкоће превазиђене – Ловра поново фестивалско село

Сеоска самоуправа Ловре и Српско позориште у Мађарској су и овога лета успешно организовали традиционалну манифестацију „Дани позоришта и културе". Манифестација је, после једногодишње паузе, поново одржана на летњој позорници Дома културе у Ловри, који је матична кућа српског театра у Мађарској

Претходни „Дани позоришта и културе" одржани су 2012. године, а овога лета, неколико дана су се из вечери у вече низале културне приредбе на којима би мештанима могли позавидети и становници многих градских средина. Због финансијских проблема са којима се током прошле године суочило наше позориште, није било прилике ни могућности да се фестивал одржи. Међутим, проблеми су у међувремену превазиђени и традиција је настављена.

Пошто је Ловра село са мешовитим становништвом, организатори су се потрудили да и ове године одаберу програме који су прихватљиви и разумљиви и за српску и за мађарску публику, као и за све остале посетиоце, које је чекало велико изненађење. Ратко Краљевић, члан Српског позоришта у Мађарској, за ову прилику је компоновао химну Ловре, чије су извођење за време трајања фестивала пратили бурни аплаузи.

О настанку „Ловранске химне" Ратко Краљевић за СНН каже:

– Добио сам инспирацију, па су се и песма и текст „излили" из мене у једном даху. Химну сам направио тако да буде шармантна, да прича о самој Ловри, о скели и старим обичајима. Ту мислим на фолклор, на игре и песме, наравно на летње фестивале као што је овај, тринаести по реду. Химну сам писао срцем и то се осећа. Спомињем у њој и мој оркестар „Харом кокош", у којем има и младих ловранских хармоникаша. Смислио сам да то нас тројица одсвирамо и отпевамо. Сигуран сам де ће се ова песма певушити у Ловри, по бирцузима и слављима, јер она заиста говори о овом месту.

Манифестација „Дана позоришта" отворена је промоцијом романа „Тиња Калаз", Петра Милошевића. Књижевно-музичко вече су употпунили глумци нашег театра, што је промоцију романа учинили још атрактивнијом.

Детаљ из представе „Гад", Српског позоришта у Мађарској

– Ја мислим да је промоција књиге Пере Милошевића веома добро прошла и да смо стекли публику која разуме и прати оно што Милошевић пише о нама, Србима у Мађарској – истакао је Милан Рус, директор Српског позоришта.

Друго фестивалско вече обележено је наступом чланова Српског позоришта у Мађарској. Они су премијерно извели представу „Гад", коју је превео и режирао Милан Рус.

– Представа „Гад" сада је први пут преведена на српски. Писац је мађарски аутор Бела Пинтер чији се комади играју у Бечу, Берлину и широм Европе. Пинтер је недавно победио на мађарском позоришном фестивалу, али и на Стеријином позорју. У Ловри је Бела Пинтер игран први пут на српском језику, а ова продукција је сада на редовном репертоару Српског позоришта у Мађарској, објаснио је Милан Рус.

Он је после представе изашао на сцену и присутнима објаснио да свака институција има, или би требало да има, свог патрона. Након ходочашћа са колективом театра, донета је одлука да патрон Српског позоришта у Мађарској буде Свети апостол Јаков. У његову част је ове године на ходочашће кренуло више чланова нашег театра.

– На сцену се после представе не излази да се даје објашњење, а ја сам прекршио тај велики позоришни закон и после аплауза обратио сам се публици. У овој представи је реч о две девојке које су изведене из државног прихватилишта, које су сирочад, немају родитеље. Понекад сам ту налазио паралелу са осећајем припадника мањине, која има домовину и матицу. Дешава се да понекад домовина, као нпр. прошле године када нисмо имали прилике да одржимо фестивал, не брине о нама на прави начин. То се не дешава увек, али из матице не добијамо редовну помоћ. Међутим, из Војводине смо прошле године добили средства, рекао је директор театра и додао:

– Било је прилично тешко превести овај комад, пошто се у првом делу користи много лекарске терминологије. Користио сам наш дешчански дијалекат, јер се ова представа одиграва у једном малом селу које има своју културно-уметничку групу и цркву. Било је занимљиво католичку мису одиграти на српском језику. У преводу су ми много помогли стари сарадници: др Петар Милошевић, Катарина Павловић Бачи и Јосо Матариц.

Треће вече позоришног фестивала било је резервисано за гостовање Мађарског позоришта „Тураи Ида" из Будимпеште, које је извело кантату „Веселе винопије". Представа је изведена уз учешће мушког хора „Мушице" из Сексарда. Веселу музичку представу публика је наградила аплаузима, тражећи бис.

„Веселе винопије" – Позориште „Тураи Ида"

ФЕСТИВАЛ

„Развојни пут Боре Шнајдера" – Аматерско позориште из Ковина

Познати мађарски глумац Петар Ђери, за наш недељник је истакао да је улога у овом комаду била велики изазов, а учешће на фестивалу велика част.

– „Веселе винопије" нису класично позоришно дело у којем свако игра своју улогу. Овде је стварно потребна међусобна сарадња свих. Пошто има много музике, треба пазити на ритмове и ако неко направи грешку, то може да поремети целу представу. Понекад нас је и педесеторо на сцени, а хор „Мушице" даје неку позитивну енергију и чини атмосферу још веселијом, рекао је Ђери.

Четвородневна манифестација завршена је наступом Аматерског позоришта и Центра за културу из Ковина, братског града из Србије. Глумци из наше матице су овом приликом извели дело Александра Поповића „Развојни пут Боре Шнајдера". Ова драма је деведесетих година проглашена за најбољу српску драму друге половине двадесетог века. Писац прати неколико релација, социјалистички друштвени миље, успех неспособних каријериста и сусрет малог, анонимног човека са идеологијом, њеним језиком и законима.

О представи и раду Аматерског позоришта, редитељ Јован Грујић за СНН каже:

– Задовољан сам како су глумци одиграли представу, а извођење је сваки пут помало другачије. Наш најјачи утисак је долазак у Мађарску и нови контакти са дивним људима. Наишли смо на феноменалну атмосферу, топлу и срдачну. Ја сам, иначе, потекао из овог позоришта и са 15-16 година одиграо сам своју прву представу као аматер. Затим сам схватио да је то моја будућа професија, па сам се школовао за редитеља и глумца. Водим школу глуме и покушавам да оживим тај ансамбл.

Аматерско позориште из Ковина постоји већ 60 година. После краћих прекида у раду, позориште покушава да прерасте аматерски статус. Позориште броји 25 глумаца, а на репертоару има тренутно 5 представа.

– Наши чланови су различитог узраста. Имамо једног глумца који је превалио педесету и једног момка који има 17 година. Неколико младих глумаца су из школе глуме и имају око 17-18 година. Они играју улоге које нису баш за њихове године, али прилично их добро носе, јер су се за то школовали. Ја сам рођен у Ковину, ту сам и одрастао. Завршио сам школу и осећам потребу да пренесем све што знам. Са неким представама смо освојили све што може да се освоји – каже Јован Грујић, који је уз осмех на лицу додао да је ово њихово прво право гостовање у иностранству, ако се изузму наступи на просторима бивше Југославије.

„Дани позоришта" су и ове године успешно приведени крају, а посетиоци и чланови Српског позоришта у Мађарској изразили су жељу да се виде и следеће године на истом месту, у још веселијем амбијенту.

Предраг Алексов

ВРЕМЕПЛОВ

14. августа 1920. – У Београду је потписан уговор о стварању „Мале Антанте", војно-одбрамбеног савеза Чехословачке и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца против рестаурације Хабсбурговаца и ревизионистичких тежњи Мађарске после Првог светског рата. Савезу је 19. августа приступила и Румунија.

16. августа 1717. – У бици код Београда у аустријско-турском рату, у којој се на страни Аустријанаца борило и 6000 Срба из Војводине, принц Еуген Савојски потукао је турску војску и заузео Београд. Пожаревачким миром, који је уследио 1718. Аустрији је припала северна Србија, Банат и северна Босна.

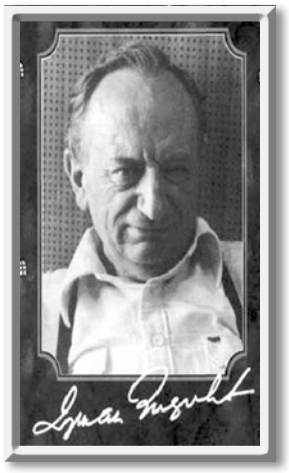

16. августа 1921. – Умро је краљ Петар Први Карађорђевић, краљ Србије од 1903. до 1918. и потом до смрти, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Сахрањен је у породичној гробници Карађорђевића на Опленцу. Наследио га је син Александар Први.

16. августа 1984. – Умро је српски писац Душан Радовић, уредник дечијих редакција Радија и Телевизије Београд и аутор популарне емисије Студија Б „Београде, добро јутро".

17. августа 1552. – У Београду је штампана прва књига ћирилицом, позната као „Београдско четворојеванђеље".

17. августа 1908. – Умро је српски писац Радоје Домановић, мајстор политичке сатире, која у његовим најбољим приповеткама („Страдија", „Вођа", „Данга") досеже ниво универзалне критике људске нарави и друштвених институција.

18. августа 1805. – Срби су у једној од највећих битака током Првог српског устанка, на брду Иванковац код Ћуприје, први пут потукли отоманску војску.

18. августа 1831. – Рођен је композитор, пијаниста и хоровођа Корнелије Станковић, познат по записима и хармонизацијама српског црквеног појања које до тада није било записано.

18. августа 1948. – У Београду је потписана Дунавска конвенција којом је договорено да у управљању Дунавом и његовом пловидбом учествују само приобалне земље. Основана је и Дунавска комисија са седиштем у Будимпешти.

18. августа 1990. – Југославија је трећи пут постала светски првак у кошарци на 11. светском шампионату у Аргентини.

19. августа 1878. – После жестоких уличних борби, аустро-угарске трупе су ушле у Сарајево и успоставиле своју управу.

20. августа 1854. – Пуштена је у рад прва железничка пруга на територији Србије. Повезивала је Белу Цркву са данашњим румунским делом Баната.

20. августа 1872. – Престао је да излази српски лист „Даница", најзначајнији књижевни часопис српског романтизма, који је од фебруара 1860. три пута месечно штампан у Новом Саду. „Даница" је окупљала младе српске песнике романтичаре, Јакова Игњатовића, Ђуру Јакшића, Јована Јовановића Змаја, Лазу Костића.

20. августа 1884. – После четири године градње, свечано је отворена зграда Београдске железничке станице.

21. августа 1898. – Рођен је књижевник Душан Матић један од најзначајнијих српских надреалистичких песника. ■

Самоуправа Срба у Мађарској
Тел. 06 1 331 5345
Имејл: ssm@t-online.hu
Веб: www.szerb.hu

Амбасада Србије у Будимпешти
Тел. 06 1 322 9838
Имејл: budapest@amb.srbije.net
Веб: www.budapest.mfa.gov.rs

Културни и документациони центар Срба у Мађарској
Тел. 06 1 269 0100
Имејл: kd.centar@gmail.com
Веб: http://kdc.szerb.hu

Српске недељне новине
Тел. 06 30 477 8233 (секретаријат)
Имејл: nedeljnenovine@gmail.com
Веб: www.snnovine.com

Српски педагошки и методолошки центар
Тел. 06 70 434 5576
Имејл: szerbpedkp@gmail.com

Српски институт
Тел. 06 1 782 1639
Имејл: info@srpskiinstitut.hu
Веб: www. srpskiinstitut.hu

Радио програм на српском језику MTBA
Тел. 06 72 518 330
Имејл: radios@radio.hu
Веб: www.radio.hu

Српска самоуправа у Будимпешти
Тел. 06 1 269 0633
Имејл: ssb@freemail.hu

ИМЕНИК

Епархија будимска
Тел. 06 26 314 457
Имејл: ortodox.diocese@serb.t-online.hu

Музеј Епархије будимске
Тел. 06 26 312 399
Имејл: serbmus@serb.t-online.hu

Храм Св. Георгија у Будимпешти
Тел. 06 1 788 0605, 06 30 989 6139
Имејл: otaczoran@hotmail.com
Веб: www.hramsvgeorgijabudimpesta.rs

Српско позориште у Мађарској
Тел. 06 30 653 1871
Имејл: szinhaz@szerb.hu
Веб: http://szinhaz.szerb.hu

Српска школа „Никола Тесла"
Тел. 06 1 351 6550
Имејл: szerbisk@freemail.hu
Веб: http://nikola-tesla.net

Српска основна школа у Батањи
Тел. 06 68 456 006
Имејл: szerb-iskola@freemail.hu
Веб: www.szerbek-battonyan.hu

Српска основна школа у Десци
Тел. 06 70 233 3821

Српска основна школа у Ловри
Тел. 06 24 482 583

Радио Јужни ветар, FM 98.0 и 91.6
Тел. 06 20 499 5014
Имејл: radiojuzni@gmail.com
Веб: www.radioszentendre.hu

НЕВЕН

Српска деца из Будимпеште боравила на Јадрану

Летња школа српског језика и културе

Деветнаеста по реду манифестација у одмаралишту „Цврчак", на острву Вир, одржана је у организацији Српског културног друштва „Просвјета" из Загреба и Вијећа српске националне мањине

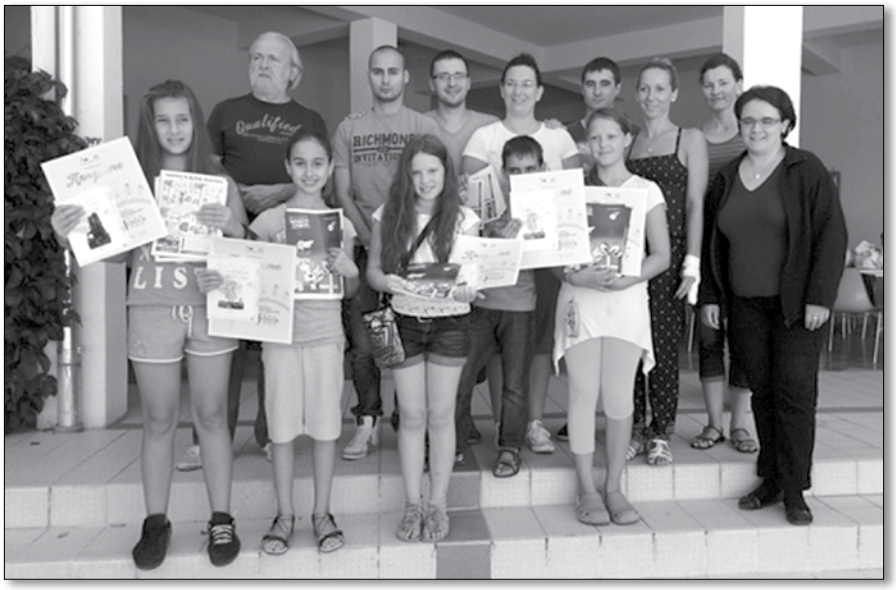

Охрабрене прошлогодишњим великим успехом на острву Пашман, поменуте организације Срба из хрватске престонице и ове године су организовале летњу школу у намери да се српска деца што више упознају са српском културом. Ове године је посебан нагласак стављен на упознавање српских националних симбола и на географију Србије.

Ипак, најважнији циљ био је усвајање и употреба ћириличног писма. На позив организатора, овој лепој манифестацији придружили су се и основци 3. и 4. разреда Српске школе „Никола Тесла" у Будимпешти: Лена Ембер, Зора Јеленчић, Енола Тришић, Нађа Ибрахим и Мађаш Шошић Ковач, са учитељицом Љубинком Георгијевић. Сарадња између Срба из Мађарске и Хрватске датира више година уназад. Српска деца из Хрватске у више наврата су учествовала у раду Капма „Вук Караџић", на Балатону. Добра сарадња између СКЗ „Просвјета", Вијећа српске националне мањине града Загреба и Педагошко-методолошког центра Самоуправе Срба у Мађарској резултирала је тиме да се наша деца упознају са лепотама Јадранског мора.

Одмаралиште се налазило мало изван насеља, 150 метара од обале. Четрдесеторо деце било је смештено у вишекреветним собама са купатилом. Поред три главна оброка, служена је и ужина. Циљ организатора је био да се код ученика пробуди интересовање за српску културу и језик, што је од пресудне важности за очување и развој српске националне свести и културног идентитета.

Свакога дана после доручка и школе пливања на оближњој плажи одржавани су часови српског језика, историје, географије, музичке и ликовне културе. Након два преподневна часа следио је ручак и поподневни одмор. После ужине деца су ишла на плажу и уживала на таласима мора, а увече су организоване различите радионице. Ђаци су могли да се придруже фолклорној или драмској секцији, радионици калиграфије, секцији прве помоћи, или радионици ликовне културе. Занимања су трајала сат и по времена и била су веома забавна.

Током преподневне наставе деца су била подељена у две групе, у зависности од познавања ћириличног писма. У поподневним активностима ђаци су сврстани у четири групе према разреду и узрасту.

Деца и наставници уживали су на Јадрану изузев последња три дана када време није дозволило купање у узбурканом мору. Острво Вир, једно је од триста острва Задарског архипелага и налази се у Вирском мору, у северозападном делу Далмације. Ово острво је двадесето по величини на Јадрану. Од острва Паг дели га 0.7 наутичких миља, а од града Задра је удаљено 26 километара. Са копном је повезано преко Пивлачког газа лучким мостом, који је подигнут 1976. године. Острво Вир је дугачко нешто више од десет километара, а у најширем делу достиже готово четири и по километра. Због повољних дубина поред Вира воде важни поморски путеви према Ријеци, Италији, Задру и јужном делу Јадранског мора.

Д. Д.

МЛАДИ ЗА МЛАДЕ

ФЕСТИВАЛ

Десети џез фестивал у Новом Будиму

Као самостално насеље, највећи кварт Будимпеште, Нови Будим, заузео би шесто место на листи најнасељенијих градова у држави. Сасвим је природно да се у „великом кварту" организује музички догађај од државног и регионалног значаја. Није нескромно рећи да је у жанру музичке импровизације овај фестивал израстао у европски, јер се на бини годинама уназад ређају најзначанији уметници старог континента.

Од самог оснивања, Новобудимски џез фестивал шаље позивнице изузетним уметницима и најистакнутијим представницима различитих жанрова. Заступљени су подједнако представници традиционалног џеза и виртуози савремене музичке импровизације.

Овај интернационални празник џеза, као и до сада, заказан је за септембар. Осим савремених мађарских уметника, који по угледу на Бартока уграђују народну мелодију у своју музику, немачког џеза из славних шездесетих и седамдесетих година, њујоршке авангарде, светски познате пољске џез-сцене, ове године акценат је стављен на женске џез-солисте. Мора се признати да су оне дуго биле запостављене у јакој мушкој конкуренцији извођача, поготово ако се не ради само о вокалима. Организатори

су се осмелили да прикажу најбоље џез извођаче нежнијег пола, а оне су у међувремену овладале сценом.

Концерти ће се ређати од 2. до 7. септембра на две локације, на популарном Броду А38 и Позоришту „Му" (Mu Színház, 1117 Budapest, Kőrösy J. u. 17.).

Програм јубиларног десетог фестивала:

– 3. септембар, 19:30 – На броду А38 наступају три различите групе. Вече отвара шведско-аустријски дует који чине Матс Густафсон (Mats Gustafsson) – дувачки инструменти и Диди Керн (Didi Kern) – бубњеви. Потом наступа португалско-шведски дует који чине Сузана Сантос Силва (Susana Santos Silva) – труба и Торбјорн Цетерберг (Torbjorn Zetterberg) – контрабас. Последњи наступа трио из Турске, који носи назив *Сојут Бојут* (Soyut Boyut).

– 4. септембар, 19.30 – Први на програму је *Гренчо Колектива* (Grencsó Kollektíva), а као гости: амерички виртуоз на саксофону Луис Џордан (Lewis Jordan) и мађарски мајстор трубе, Лоринц Барабаш (Barabás Lőrinc). Затим ће своју невероватну енергију публици пренети израелско-амерички трио под називом *Рут Регевс Р*тајм* (Reut Regev's R*time). Вече затвара мађарски квинтет Модал Џез 5 (Modal Jazz 5).

– 5. септембар – На бини Позоришта „Му", од 20 часова, публика ће моћи да ужива у свирци француско-енглеско-мађарског триа чији чланови су: Софи Агнел (Sophie Agnel), Џон Бучер (John Butcher) и Алберт Маркош (Márkos Albert). Следи соло наступ Жоела Леандра из Француске (Joelle Leandre), а затим наступа аустријско-словачко-мађарски трио који чине: Франц Хаутцингер (Franz Hautzinger), Јуло Фујак (Julo Fujak) и Жолт Шореш (Sőrés Zsolt).

– 6. септембар – Брод А38, од 19:30 наступа пољски бенд *Оранџ де џус* (Orange the juice), а након њих и руски састав *½ Оркестра* (1/2 Orchestra).

– 7. септембар – Позориште „Му" први део вечери, од 18 часова, припада музичко-литерарно-филмском присећању на недавно преминулог џез-виртуоза Ђерђа Сабадоша (Szabados György). У другом делу вечери наступиће домаћи бенд *АМП трио* (AMP trió), који чине: Роберт Бенко (Benkő Róbert), Тамаш Герој (Gerőly Tamás) и Иштван Гренчо (Grencsó István). Као гост наступа Јоханс Бауер (Johannes Bauer) из Немачке.

Цена карата је од 1.500 до 2.500 форинти.

Катарина и Ренато

ИНФО СЕРВИС

Нови едукативни циклус Српских недељних новина

РАДИОНИЦА КРЕАТИВНОГ ПИСАЊА

У Будимпешти 10. и 11. септембра 2014. од 14.30 ч.

Свима који се српском писаном речју баве професионално или имају амбицију да јој се посвете, мале и велике стваралачке тајне открива

ДР МИОМИР ПЕТРОВИЋ
универзитетски професор креативног писања и један од водећих писаца издавачке куће „Лагуна"

Адреса:
Универзитет „ЕЛТЕ", Múzeum krt. 4, зграда „D", 1. спрат, просторија 104

Течај је бесплатан, а ваше пријаве очекујемо на:
nedeljnenovine@gmail.com

Срдачно вас позивамо у Деску, на црквену славу

ПРЕОБРАЖЕЊЕ ГОСПОДЊЕ

19. августа 2014. године

Програм:
18. августа 2014.
– 18.00 ч. – Празнично бденије

19. августа 2014.
– 10.00 ч. – Св. Литургија, освећење грожђа и литија
– 16.00 ч. – Вечерње са резањем славског колача и благосиљањем кољива
– 17.00 ч. – Програм учесника музичког кампа у Десци, у дворишту Српског културног, образовног и духовног центра „Свети Сава".
– 18.00 ч. – Заједничка вечера и послужење за све госте

За добро расположење побринуће се оркестар КУД-а „Банат" из Деске, оркестар „Лале из Баната" и оркестар „Бошњаци". У наставку следе славско весеље и игранка.

Организатор:
Српска православна црквена општина Деска

Покровитељи:
Културни и документациони центар Срба у Мађарској, Српска народносна самоуправа Деска, КУД „Банат" из Деске, др Марко Рус

Информације за страницу „Инфо" шаљите на адресу: info.snnovine@freemail.hu
Телефон: +36 30 273 3399

Српске недељне новине и Смер за српски језик Универзитета ЕЛТЕ у Будимпешти организују промоцију романа

МИРИС МРАКА

Миомира Петровића

10. септембра 2014. (среда) од 19.00 ч.

Миомир Петровић је један од најтиражнијих писаца издавачке куће „Лагуна", а роман „Мирис мрака" налазио се у ужем избору за овогодишњу НИН-ову награду и до сада је доживео три издања!

Адреса:
Универзитет „ЕЛТЕ", Múzeum krt. 4, зграда „D", 1. спрат, просторија 104

Међународни фолклорни фестивал и вашар народне радиности

XXI SUMMERFEST 2014 – БАТА

Од 12. до 22. августа 2014.

Учествују фолклорни ансамбли из 19 земаља
Србију представља:
КУД „Костолац" из Костолца

Различити дневни програми:
12. 08. – Дан сусрета, 13. 08. – Дан Мађарске, 14. 08. – Дан радости, 15. 08. – Дан пријатељства, 16. 08. – Дан музике, 17. 08. – Дан златног срца, 18. 08. – Дан љубави, 19. 08. – Дан цивилних организација, 20. 08. – Дан свих Мађара, 21. 08. – Дан растанка, 22. 08. – Дан „пламена свеће"

Локација појединих програма:
Културни центар „Barátság", Szt. István tér, Fő tér
Пратећи програми одржавају се у Српском Ковину и у Тукуљи!
Сваке вечери програми у Фестивалској крчми и Фестивалском клубу!

ДАНИ ФОЛКЛОРА СЕНТАНДРЕЈА 2014.

18. и 19. августа, Трг Цара Лазара

18. августа од 16.00 часова наступају:
– КУД „Братство" – Војковићи (БиХ, РС)
– КУД „Лада" – Београд (Србија)
– КУД „Хоро" – Бугарска

19. августа наступају:
– КУД „Братство" – Војковићи (БиХ, РС)
– КУД „Лада" – Београд (Србија)
– КУД „Хоро" – Бугарска
– ГКУД „Владимир Гаћиновић" – Билећа (БиХ, РС)
– КУД „Рузмарин" – Чобанац (Мађарска)

Покровитељи програма: Српска самоуправа у Сентандреји, Културни и документациони центар Срба у Мађарској, КУД „Табан"

ПРОСЛАВА ВЕЛИКЕ ГОСПОЈИНЕ У НОВОМ СЕНТИВАНУ

28. августа 2014. (четвртак)

Срби из Новог Сентивана позивају вас на свечано обележавање Велике Госпојине, заштитнице српске цркве у том месту. Света Литургија почиње у 10, а вечерње у 16 часова, после чега следи народно весеље, уз музику оркестра из Темишвара.

ДАНИ САНТОВЧАНА

16. и 17. августа 2014.

Манифестација укључује сусрете сантовачких уметника и музичара, као и изложбе посвећене композитору и музичару Тихомиру Вујичићу, фудбалеру Флориану Алберту, спортисти у петобоју Живку Вилањију (Ђурићу).

На програму је и „носталгични концерт" некадашњег сантовачког рок оркестра из 70-их година (16. августа од 20.00 часова) и концерт „M BRIO" бенда (16. августа од 21.00 час).

Место одржавања приредаба: Главни трг у Сантову

ЗАХВАЛНОСТ ИВАНКИ БАШИЋ

Поводом освећења Дома народности у Чобанцу, који је некада био вероисповедна школа, желимо да се захвалимо госпођи Иванки Башић за све што је учинила за српску заједницу и цркву у Чобанцу. Од некадашњих ученика ове школе, она је још једина жива. Више од пола века је са својим супругом Савом Башићем, некадашњим црквењаком, живела у црквеној порти, а осим што су бринули о српској светињи у Чобанцу, даровали су је и новим теписима, чаршавима и другим потребним предметима.

Уз захвалност, госпођи Иванки Башић упућујемо и најбоље жеље за добро здравље и дуг живот.

Срби из Чобанца

ЗАБАВИШТУ У БАТИ ПОТРЕБНА ВАСПИТАЧИЦА

Услови конкурса:
– Основни, општи језички испит из српског језика, типа „Ц"
– Најмање једна, до три године стручног педагошког искуства у забавишту
– Мађарско држављанство, потврда да кандидат није кажњаван, агилност у раду

Документација која се прилаже уз конкурсну пријаву:
– Диплома о школској спреми
– Потврда да кандидат није кажњаван (erkölcsi bizonyítvány); овај документ не сме бити старији од 30 дана
– Мотивационо писмо: зашто се кандидат јавља на конкурс за ово радно место
– Биографија

Рок за предају конкурсних пријава отворен је до даљњег, односно до попуне радног места.

Конкурсне пријаве се могу предати и путем имејл адресе: pitypangos@mail.battanet.hu

Такође, пријаве је могуће предати и лично или поштанским путем, на адресу: Pitypangos Óvoda 2440 Százhalombatta, Liszt F. sétány. 6.

Адреса забавишта „Маслачак": Pitypangos Óvoda Óvárosi Tagóvodája, Százhalombatta, Poroszlai Ildikó u. 1 sz.

СРПСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ
СЕРБСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ.

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ✧ *Издавач:* Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској ✧ *За издавача:* **др Јадранка Гергев** ✧ *Главни и одговорни уредник:* **мр Драган Јаковљевић** ✧ *Фотореопортер:* **Иван Јакшић** ✧ *Седиште редакције:* Nagymező u. 49, 1065 Budapest ✧ *Поштанска адреса:* Szerb Országos Önkormányzat Hivatala, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ✧ *Имејл уредништва:* **nedeljnenovine@gmail.com** ✧ Web: www.snnovine.com ✧ *Графички прелом листа:* Карољ Сабо, Петер Ковенц ✧ *За штампарију Alfa Press Design Kft:* Ференц Ибош ✧ Текстуалне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ✧ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ✧ HU ISSN 2061–0238

САЛИЦАМЕСТА

22. Веронаучни камп Епархије будимске

Снажили веру, усвајали знања, јачали пријатељства

Полазници Веронаучног кампа Епархије будимске, који је одржан у Будимпешти, имали су прилику да заједно са свештеницима-вероучитељима и искусним васпитачима проведу недељу дана и стекну прва или обогате већ стечена знања, учврсте међусобна пријатељства и јачају свест о припадности српском народу и православној вери

Деца узраста од 7 до 18 година током недељу дана трајања кампа похађала су часове веронауке и црквеног појања, заједно свакога јутра присуствовала литургији и у њој активно учествовала. На креативан начин користила су слободно време, када су биле организоване креативне радионице ручног рада и цртања, спортске активности, обилазак града, посета базенима, одлазак у биоскоп и друго.

Ивана, Нада, Огњен и Сара, са којима смо разговарали, једногласни су у својој жељи да дођу поново и наредне године. Неки од полазника редовно долазе већ годинама, а за неке је ово први сусрет са кампом и оваквим видом учења и дружења.

– Долазим из Новог Сентивана, имам 16 година. За мене је ово десети јубиларни камп, али увек има шта да се научи, добар је програм и добро друштво. Такође, ја веома волим да певам – рекла нам је Ивона Веселинов.

Нада Краус заједно са мајком Јеленом Вукајловић стигла је из Ловре и обе су 13 година присутне у организацији и раду кампа.

– Имала сам само три године када сам са мамом први пут дошла, а сада имам 16. Ове године смо смештени у Текелијануму и баш смо учили о Сави Текелији. Радујем се што ћу по завршетку кампа у Будимпешти отићи у Нови Сентиван, код моје другарице Јелене, јер дружење се наставља и после кампа.

Огњен Мајкић је из Бања Луке, први пут учествује на Веронаучком кампу и за наш лист каже:

– Овде је и моја сестра Ивана, а за камп смо сазнали од наше тетке која живи у Будимпешти. Много смо научили, допао нам се град и упознали смо ново друштво. Радо бисмо дошли и следеће године.

И за осмогодишњу Сару Остојић седам дана кампа остаће у најлепшем сећању. Била је то прилика да упозна нове другарице у Будимпешти, али и да у оквиру часова „ручног рада" учествује у изради и бојењу срца од дрвета, које су учесници кампа поклонили владики Лукијану, као мали знак пажње и израз љубави којој је овогодишњи камп посвећен, са поруком – „Бог је љубав".

С благословом владике Лукијана, главни организатор Веронаучког кампа већ седам година је отац Далибор Миленковић, парох у Бати, који за наш лист каже:

– Огромну захвалност желим да изразим Епархији будимској и владики Лукијану, који пружају финансијску и сваку другу подршку овом кампу. Ове године помогли су нам и Културни и документациони центар Срба у Мађарској и српске самоуправе V, XIV и VIII кварта, Српска самоуправа у Адоњу, као и неки појединци. Моји сарадници, отац Зоран Остојић, отац Павле Каплан и ја, желели смо да покажемо да у овом данашњем свету, осим непријатељстава, постоји и лепша страна и да само кроз љубав можемо да победимо све што је лоше. Из љубави је Бог свога сина послао и дао га, а онда и ми можемо да се измиримо и опростимо непријатељу, како би завладала љубав у Христу. Зато и јесте главна тема овогодишњег кампа сама суштина наше вере – Бог је љубав.

Већ низ година са децом раде вероучитељи, васпитачи и учитељице, који свесрдно помажу да буду спроведене све замишљене активности. И ове године са децом су поред споменутих свештеника, били и Будимир Кокотовић, Јелена Вукајловић, Душица Зорић, Зорица Јегер, Чарна Голуб и Љубинка Георгијевић.

Како смо се уверили на лицу места, сваки дан у кампу био је садржајан и креативно осмишљен. Деца су након доручка присуствала литургији, учила да певају литургију и вечерње, ишла на два часа веронауке, а затим на ручак.

– Слободно поподне у Текелијануму проводили смо на различите начине: некада смо ишли на излете или на купање. У поподневним сатима деца су имала и часове ручног рада и појања, када су поред литургије и вечерња учили и духовне песме. Сви заједно смо одлазили на вечерње, а затим је следила вечера и одлазак на спавање. На самој завршници организован је квиз, на којем су деца показала шта су овде научила – објашњава отац Далибор живот у кампу.

Свету архијерејску литургију у Храму Светог Ђорђа, пред сам завршетак Веронаучког кампа 2014. у Будимпешти, служио је владика Лукијан, уз саслужење протонамесника Павла Каплана, протонамесника Далибора Миленковића и ђакона Зорана Живића.

Добрила Боројевић

КРШТЕЊЕ НА КРАЈУ КАМПА

Последњег дана Веронаучног кампа, по окончању свете архијерејске литургије, коју си много присутни, видно дирнути посебним догађајем, назвали „Дечјом литургијом", уследио је чин крштења Лазара Ђурића, полазника кампа. Крштење је обавио отац Зоран Остојић, а свечани чин је био и лепа прилика да сви малишани погледају како изгледа чин православног крштења, да честитају Лазару, и да они који досад још нису крштени можда пожеле да то учине и сами.

ДВЕ ВАЖНЕ ЗАПОВЕСТИ

Свих тридесет шесторо полазника Веронаучног кампа, заједно са вероучитељима и васпитачима, уз присуство родитеља и пријатеља, активно је учествовало у Светој архијерејској литургији одржаној на крају овог вида дружења и едукације. Владика Лукијан је том приликом, деци поручио:

– Пустите глас и певајте литургију, јер тако славите Бога! Ови дани ће вам остати у лепој успомени на ову нашу светињу и на диван град Будимпешту, али не заборавите на десет Божјих заповести од којих су две можда најважније међу свима које су важне: љубимо Бога и љубимо ближњега свога!